

- ważniejsze obiekty powstałe przed 1945 r.
objects erected before 1945
- ważniejsze niezachowane obiekty powstałe przed 1945 r.
significant unpreserved objects erected before 1945
- inne obiekty, w tym powstałe po 1945 r.
other objects, including those erected after 1945
- fortyfikacje średniowieczne, 1 poł. XIV w.
medieval fortifications, 1st half of the 14th c.
- fortyfikacje bastionowe, XV/XVI w.
bastion fortifications, 15th/16th c.
- fortyfikacje bastionowe, koniec XVI–XVII w.
bastion fortifications, end of the 16th–17th c.
- fortyfikacje pruskie, od 1767 r.
Prussian fortifications, from 1767
- ważniejsze niezachowane obiekty koszarowe powstałe w XVIII
significant unpreserved objects erected in the 18th c.
- cmentarze historyczne
historical cemeteries
- tereny zieleni
green spaces
- ciek i zbiorniki wodne – zasięg w okresie nowożytnym
watercourses and waterbodies – during the modern period
- ciek i zbiorniki wodne – stan współczesny
watercourses and waterbodies – current state
- linia brzegowa w średniowieczu
shoreline in the Middle Ages
- linia brzegowa w okresie nowożytnym
shoreline in the modern period
- mosty średniowieczne
medieval bridges
- mosty nowożytnie
modern bridges

1. Kościół pw. św. Mikołaja, 1257; 1428 – zniszczenie; 1468 – odbudowa; 1806 – zniszczenie; 1883 – budowa nowego kościoła; 1946 – rozbiórka.
The Church of St. Nicholas, 1257; 1428 – destroyed; 1468 – rebuilt; 1806 – destroyed; 1883 – new church erected; 1946 – deconstructed.
2. Kościół Odkupiciela, 1902–1904; 1956 – rozbiórka.
The Church of the Redeemer, 1902–1904; 1956 – deconstructed.
3. Cmentarz gminy Ewangelicko-Reformowanej, 1776–1867.
Cemetery of the Evangelical Reformed community, 1776–1867.
4. Cmentarz „Na Glacis”, 1776–1810.
„On Glacis” cemetery, 1776–1810.
5. Cmentarz św. Barbary, od 1777.
The cemetery of St. Barbara, from 1777.
6. Cmentarz św. Macieja z kaplicą, pocz. XIX w.
The cemetery of St. Matthias, early 19th c.
7. Szpital i kostnica gminy Ewangelicko-Reformowanej, od 1776.
The hospital and morgue of the Evangelical Reformed community, from 1776.
8. Szkoła realna, 1862.
Realschule (middle school), 1862.
9. Szkoła średnia, 1865.
Secondary school, 1865.
10. Szkoła ludowa, 1866.
Volksschule (folk school), 1866.
11. Sala gimnastyczna, 1878.
Sports hall, 1878.
12. Szkoła podstawowa, 1880.
Elementary school, 1880.
13. Szkoła ludowa, 1895.
Volksschule (folk school), 1895.
14. Brama Mikołajska, 1303–1305 (?); 1427, 1479–1503 (?) – rozbudowa.
Mikołajska Gate, 1303–1305 (?); 1427, 1479–1503 (?) – extended.
15. Koszary, ok. 1780.
Barracks, around 1780.
16. Koszary grenadierów, 1788.
Grenadier barracks, 1788.
17. Koszary artylerii polowej, 1788.
Field artillery barracks, 1788.
18. Stajnie artyleryjskie, 1788; ok. 1865 – rozbiórka.
Artillery stables, 1788; around 1865 – deconstructed.
19. Stajnie batalionu taborów, między 1856 a 1865; przebudowa w latach międzywojennych.
Artillery stables, between 1856 and 1865; alterations in the interwar period.
20. Koszary i stajnie artyleryjskie, przed 1875; ok. 1900 – nowe budynki.
Artillery barracks and stables, before 1875; around 1900 – new buildings.
21. Stajnie artyleryjskie, lata 70. XIX w.
Artillery stables, 1870s.
22. Stajnie batalionu taborów, 1883–89; 1912 – rozbudowa.
Train Battalion stables, 1883–89; 1912 – rozbudowa.
23. Kryta ujeżdżalnia, ok. 1890.
Riding hall, around 1890.
24. Kryta ujeżdżalnia, lata 80. XIX w.; obecnie hala sportowa.
Riding hall, 1880s; currently a sports hall.
25. Budynek do ćwiczeń musztry, lata 60. XIX w.
Building for executing military drills, 1860s.
26. Budynek mieszkalny batalionu taborów, 1914.
Residential building of the train battalion, 1914.
27. Dom mieszkalny dla rodzin wojskowych, 1926.
House for soldiers’ families, 1926.
28. Budynek administracyjno-gospodarczy batalionu taborów, 1916.
Administration and utility building of the train battalion, 1916.
29. Lazaret, 1741.
Military hospital, 1741.
30. Nowy lazaret, 1845–1847.
The new military hospital, 1845–1847.
31. Piekarnia garnizonowa, 1900.
Garrison bakery, 1900.
32. Plac Fryderyka Wilhelma, 1827; od 1925 – stadion.
Frederic William Square, 1827; from 1925 – a stadium.
33. Dawna strzelnica, 1566–1772.
Former shooting range, 1566–1772.
34. Plac strzelecki, strzelnica od 1777.
Shooting square, a shooting range from 1777.
35. Młyn Na Kępie, przed 1387; przebudowa 2 poł. XVIII w., 1870; sponął w 1915
The Mill On Island, before 1387; reconstructed in the 2nd half of the 18th c., 1870; burnt in 1915
36. Młyn Średni, przed 1330; 1735, 1881 – przebudowa; 1923 – rozbiórka.
The Middle Mill, before 1330; 1735, 1881 – alterations; 1923 – deconstructed.
37. Wyspa Młyńska (Plac Młyński), od XIII w. miejsce lokowania młynów różnego typu.
Mill Island (Mill Square), from the 13th c. a place where different types of mills were located.
38. Jaz północny.
The northern weir.
39. Jaz południowy.
The southern weir.
40. Śluza Mieszkańska, 1874–1879.
The Mieszkańska Lock, 1874–1879.
41. Port miejski, ok. 1670.
Town harbour, around 1670.
42. Tkalnia perkalu, do 1807.
Percalé weaving mill, until 1807.
43. Zakłady Lemora, od 1812.
Lemor’s Factory, from 1812.
44. Zakłady Ruffera, od ok. 1840.
Ruffer’s factory, from around 1840.
45. Zakłady Linkego, od ok. 1840.
Linke’s Factory, from around 1840.
46. Zakłady Schöllera, od 1849.
Schöllér’s Factory, from 1849.
47. Zakłady Finkerny, od ok. 1849.
Finkerney Factory, from around 1849.
48. Wytwórnia wyrobów tytoniowych Halpauza, 1909.
Halpauz’s tobacco products factory, 1909.
49. Zakłady Boscha, 1929.
Bosch Factory, 1929.
50. Firma handlowa Lindnera, 1879.
Lindner’s trading company, 1879.
51. Papiernia, przed 1490.
Paper mill, before 1490.
52. Elektrownia południowa, 1921–1924.
The southern power plant, 1921–1924.
53. Elektrownia północna, 1924/1925.
The northern power plant, 1924/1925.
54. Rafineria cukru, 1771/1772; 1826 – przebudowa.
Sugar refinery, 1771/1772; 1826 – alterations.
55. Magazyn soli, XVI–XVIII w.
Salt storehouse, 16th–18th c.
56. Magazyn („Packhof”), 1804–1808; 1909 – przebudowa.
Storehouse („Packhof”), 1804–1808, 1909 – alterations.
57. Plac drzewny.
Wood yard.
58. Bank Zastawny, 1929.
Bond Bank, 1929.
59. Generalna Komisja Śląska, od 1858.
Silesian General Commission, from 1858.
60. Główny Urząd Celný, 1909.
Main Customs Office, 1909.
61. Urząd Pracy, Skarbowy i Celný, 1935–1940.
Labour, Revenue and Customs Office, 1935–1940.
62. Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia, ok. 1848; 1879 – przebudowa.
Fire Insurance Company, around 1848; 1879 – alterations.
63. Stowarzyszenie dorożkarzy; zajezdnia dorożek.
Cab-drivers association; cab depot.
64. Gospoda „Złoty miecz”, do 1807.
The „Golden Sword” guesthouse, until 1807.
65. Łaźnia miejska, 1894.
Public bath, 1894.
66. Łaźnia miejska, 1897.
Public bath, 1897.
67. Most Odrzański, XIII w., od XVIII w. zwany „Długim”; ok. 1870 – rozbiórka.
The Odrzański Bridge, 13th c., from the 18th c. called „The Long Bridge”; around 1870 – deconstructed.
68. Most Królewski, 1822.
The King’s Bridge, 1822.
69. Most Uniwersytecki, 1869; 1933–1934 – przebudowa.
The University Bridge, 1869; 1933–1934 – altered.
70. Most Sikorskiego, 1875.
The Sikorski Bridge, 1875.
71. Most Mieszkański, 1876.
The Mieszkański Bridge, 1876.
72. Most Pomorski południowy, 1904–1905.
The Southern Pomorski Bridge, 1904–1905.
73. Mosty Pomorski północny, 1930.
The Northern Pomorski Bridge, 1930.
74. Pomnik Bismarcka, 1900.
The statue of Bismarck, 1900.
75. Fontanna Bismarcka, 1905.
Bismarck’s Fountain, 1905.
76. Plac Królewski, od 1823.
King’s square, from 1823.
77. Odwach, od ok. 1757 do poł. XIX w.
Guardhouse, from around 1757 to the mid-19th c.
78. Park Lasek (Waldschen), 1813.
Lasek Park (Waldschen), 1813.
79. Pawilon Lessinga, 1771–1772.
Lessing’s Pavilion, 1771–1772.